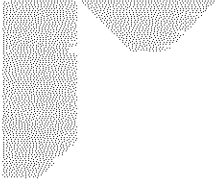

Commentaar op Reacties Economische Schets Middelburg

Datum 10 februari 2000
Kenmerk GM08.002

MuConsult B.V.
Postbus 2054
3800 CB Amersfoort
Tel. 033 - 465 50 54
Fax 033 - 461 40 21
E-mail INFO@MUCONSULT.NL
Internet WWW.MUCONSULT.NL

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Bedrijventerreinen	3
1.3 Perifere detailhandelsvestigingen	4
1.4 Binnenstad	5
1.5 Infrastructuur en parkeerfaciliteiten	5

1. Inleiding

Medio 1999 is de Economische Schets Middelburg verschenen. In deze schets is door MuConsult bv in nauwe samenwerking met de gemeente een aantal beleidsuitgangspunten en actiepunten ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad opgesteld. Als zodanig moet deze schets dan ook gezien worden als een nadere uitwerking van de aanbevelingen van de Kwaliteitsatlas. In de schets is een prioritering aangegeven, waarbij nadrukkelijk gestreefd wordt naar de noodzakelijke versterking van de economische structuur van Middelburg.

Na behandeling in de commissie Algemene en Bestuurlijke Zaken is de schets vervolgens ter becommentariëring toegezonden aan een aantal sociaal-economische instellingen, actief in de regio.

Drie van deze instellingen hebben gehoor gegeven aan de uitnodiging om de Economische Schets kritisch te bezien. Wij danken de Kamer van Koophandel Zeeland (KvK), de Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW) en de Middelburgse Bedrijven Club (MBC) voor hun (kritische) betrokkenheid bij het gemeentelijk economische beleid.

MuConsult BV is gevraagd om de reacties van commentaar te voorzien en zo nodig voorstellen te doen voor aanpassingen van de Economische Schets. Voor zover nodig zullen een aantal standpunten uit de Economische Schets worden verduidelijkt. Verder wordt ingegaan op die aspecten die na lezing van de drie reacties in de schets onderbelicht zijn gebleven dan wel nader dienen te worden aangevuld.

In de nu volgende paragrafen wordt ingegaan op de verkregen reacties. Daarbij zal allereerst worden ingegaan op de opmerkingen met een meer algemene strekking. Vervolgens komen daarna puntsgewijs die specifieke aspecten aan de orde die in de reacties van de genoemde instellingen zijn terug te vinden.

1.1 Algemeen

Uit de drie reacties blijkt in de eerste plaats dat men is ingenomen met het feit dat de gemeente haar toekomstige economische beleid heeft neergelegd in een nota. De schets wordt alom ervaren als een nuttig rapport, waarin "een goed inzicht geboden wordt in de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de economische groei in de verschillende sectoren".

Toch wijzen zowel de Kamer van Koophandel als de BZW op het ontbreken van dan wel onvoldoende streven naar vormen van samenwerking met andere overheden. Vooral omdat in de Economische Schets volop wordt geopteerd voor beleidsuitgangspunten die gemeente-overstijgend zijn, dient volgens beide instanties meer aandacht geschonken te worden aan de mogelijkheden die samenwerking met omliggende gemeenten, de regio en de provincie te bieden hebben. Met name de KvK mist een gezamenlijke aanpak op stadsgewestelijk of op Walchers niveau. Door middel van een dergelijke aanpak kan een grotere effectiviteit gerealiseerd worden.

MuConsult onderschrijft het belang van intergemeentelijke en bovengemeentelijke samenwerking ten behoeve van het te voeren economische beleid.

Wij menen dat de Economische Schets wel degelijk passages bevat waarin nadrukkelijk

wordt aangegeven dat vormen van samenwerking met andere overheden noodzakelijk zijn om het voorgestelde beleid daadwerkelijk van de grond te krijgen. Zo wordt op pagina 22 in de schets gewezen op de oprichting van een gezamenlijk bureau voor promotie van Zeeland met de andere Zeeuwse gemeenten en met de provincie. Ook de andere acties die binnen doelstelling 6 van de schets worden voorgesteld, kunnen gezien worden als aanzetten om te komen tot vormen van samenwerking. Met betrekking tot de werkgelegenheid (doelstelling 7) worden ook concrete voorstellen gedaan voor vormen van samenwerking.

Wij wijzen op initiatieven die inmiddels genomen zijn en die onder andere hebben geleid tot de nota "Ruimtelijk plan stedelijk gebied Walcheren 2010" en tot de oprichting van de Stichting voor Promotie en Acquisitie.

In feite spreekt uit een groot aantal voorstellen de noodzaak om samenwerking te zoeken. Een voorbeeld waarmee dit geïllustreerd kan worden is het versterken van toerisme en recreatie (doelstelling 5). Dergelijk beleid kan niet alleen door de gemeente worden uitgevoerd. Zij zal samenwerking moeten zoeken met anderen.

Wij stellen voor om in de Economische Schets een passage op te nemen waarin vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente met betrekking tot het voorgestelde beleid nadrukkelijk wordt gezocht naar vormen van samenwerking met omliggende overheden en instanties. Dit uiteraard met het doel om de kansen voor een succesvolle uitvoering van het gewenste beleid te optimaliseren.

De Kamer van Koophandel is verheugd over het grote aantal voorstellen dat in de Economische Schets wordt gepresenteerd, maar zij waarschuwt voor het tegelijkertijd aanpakken van teveel projecten. Zij stelt voor een nadere prioritering aan te geven in de te ondernemen acties en deze vergezeld te doen gaan van tijdsplanning en budgettering.

Binnen de gemeente is reeds een aantal speerpunten benoemd (o.a. de ontwikkeling van de binnenstad en die van Mortiere) waarbij zowel de tijdsplanning als de budgetten vastgelegd zijn.

Met betrekking tot de voorgestelde acties binnen de verschillende doelstellingen kan inderdaad bezien worden of aan het verzoek van de Kamer kan worden voldaan. Het is dan ons inziens niet zinvol om zover te gaan dat aan elk onderdeel tijdsplanning en werkbudget moet worden gekoppeld. Het lijkt wel wenselijk – ook ten behoeve van de inzet van de eigen menskracht en middelen - om in globale termen aan te geven wanneer met acties zal worden gestart en – voor zover mogelijk – per wanneer verwacht mag worden dat acties moeten zijn uitgevoerd of per wanneer de effecten ervan kunnen worden voorzien.

De Kamer wijst op de onduidelijke status van de "Economische Schets Middelburg".

De Economische Schets is door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld als werkdocument. Het zal dienen als uitgangspunt voor de acties die zullen worden genomen voor een verdere optimalisatie van het economisch klimaat in en rondom Middelburg. Als zodanig zal de strekking van het document doorwerken in

andere gemeentelijke plannen.

In de reactie van BZW wordt in het kader van de roep om samenwerking met andere overheden en organisaties een lans gebroken voor een bovengemeentelijke aanpak met betrekking tot de onderwijsvoorzieningen.

Wij zijn van mening dat in de voorliggende schets de onderwijsvoorzieningen onderbelicht zijn gebleven. Ten behoeve van het voortgezet onderwijs, met name de voor het bedrijfsleven relevante onderwijsvormen vmbo, mbo en hbo is samenwerking met omliggende gemeenten en met de provincie een vereiste. Voorgesteld wordt om doelstelling 7 zodanig aan te passen dat ook aandacht besteed wordt aan de onderwijsvoorzieningen en dat van de kant van de gemeente initiatieven mogen worden verwacht. Met betrekking tot de planning van onderwijsvoorzieningen op het niveau van het voortgezet onderwijs, ligt een intensivering van de contacten tussen gemeente en provinciale overheid in de rede. Afstemming met de wensen van omliggende gemeenten ligt eveneens voor de hand. Het doel is evenwel te komen tot een gemeentelijk onderwijsvoorzieningenniveau, dat tegemoet komt aan de wensen van het huidige en gewenste bedrijfsleven.

1.2 Bedrijventerreinen

Zowel de KvK als de MBC besteden in hun reactie aandacht aan de positie van Ramsburg. In de Economische Schets wordt op dit punt geen definitief standpunt ingenomen. Wel wordt gesignaleerd (blz 22) dat Ramsburg als verouderd terrein ofwel gerevitaliseerd moet worden of wel moet worden opgeheven. Ook een gedeeltelijke opheffing wordt overwogen. De MBC is voorstander om Ramsburg volledig op te heffen, te saneren en er een herbestemming voor woningbouw aan te geven. De Kamer kiest hierin geen stellingname maar wijst op de onduidelijkheid die nu naar de op Ramsburg gevestigde ondernemers is ontstaan. Deze onzekerheid zal het investeringsgedrag van deze ondernemers negatief beïnvloeden. Zij pleit dan ook voor een snelle besluitvorming met betrekking tot de toekomst van Ramsburg.

De Kamer stipt hier een belangrijk punt aan. In feite komt het er op neer, dat naarmate de onduidelijkheid over het voortbestaan van Ramsburg als bedrijventerrein voortduurt, de uiteindelijke strategische beslissingen daarover in een bepaalde richting worden gestuurd. In contacten met bedrijven tijdens enkele bedrijfsbezoeken op Ramsburg werd dit bevestigd door de bedrijven. Omdat een eventuele opheffing van Ramsburg en verplaatsing van de bedrijven naar andere locaties (Arnestein en Mortiere) voor de hele gemeente gevolgen zal hebben voor het beleid met betrekking tot de accommodatie van bedrijven, zal ons inziens op korte termijn duidelijkheid moeten worden geschapen. Een voortvarende houding van de gemeente in dezen is vereist. Daarbij is naast snelheid ook zorgvuldigheid en een goede financiële afwikkeling noodzakelijk.

De Kamer meent dat Mortiere als hoogwaardig en modern bedrijventerrein bij een eventuele opheffing van Ramsburg voor de daar gevestigde ondernemers geen reële optie zal zijn.

Wij zijn van mening dat de voorgestelde segmentatie voorziet in de mogelijkheid om te kiezen tussen Arnestein en Mortiere. Die bedrijven die zich de relatief dure vestiging op

Mortiere niet kunnen veroorloven, kunnen naar Arnestein. De bedrijven die zich dat wel kunnen permitteren, hebben nu een keuzemogelijkheid, die er voorheen niet was. Immers, het ontbrak Middelburg aan kwalitatief hoogwaardig terrein.

De Kamer maakt zich bezorgd over mogelijk onvoldoende beschikbare bedrijventerreinlokaties ten westen van het Kanaal door Walcheren. Zij wijst op de mogelijkheid van uitbreiding van Vrijburg.

Gewezen moet worden op de plannen tot uitbreiding van Vrijburg met ca 5 ha die nu voorliggen. Het is daarnaast uiteraard noodzakelijk dat ten behoeve van de bedrijventerreinplanning in de regio meer dan in het verleden het geval is geweest wordt samengewerkt met de omliggende gemeenten. Wij menen dat de gemeente dit pad van intergemeentelijke samenwerking reeds enige tijd is ingeslagen en dat het afstemmen van beleid met omliggende gemeenten, het stadsgewest en de provincie door de gemeente wordt gezien als een belangrijke voorwaarde om de eigen doelstellingen te kunnen realiseren.

1.3 Perifere detailhandelsvestigingen

De Kamer van Koophandel Zeeland onderschrijft het belang van een perifere detailhandels vestiging (pdv) maar mist in deze plannen de afstemming met de regio. Omdat het verzorgingsgebied van een pdv groter is dan het grondgebied van de gemeente pleit zij voor afstemming op bij voorkeur Walchers niveau.

Ten behoeve van grootschalige ontwikkelingen dient ten allen tijde een distributieplanologische onderzoek, gericht op omvang, branchering en koopkracht, te worden uitgevoerd. Dat onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden. Door BRO is wel ten behoeve van het vooroverleg met de provincie een rapport opgesteld 'Wenselijkheid en haalbaarheid PDV-locatie Mortiere'. Deze quick-scan ligt ten grondslag aan de ontwikkeling van een PDV-locatie in Mortiere. Het is vanzelfsprekend dat aan een eventuele grootschalige realisering van een pdv een dergelijk dpo ten grondslag zal moeten liggen. Daarbij zal zeker ook gekeken worden naar de koopkracht vanuit de omliggende regio.

De Provincie heeft ondertussen, naar aanleiding van vragen van de Kamer van Koophandel, aangegeven dat de twee ontwikkelingen in het Stadsgewest, te weten Mortiere in Middelburg en Spuikom in Vlissingen allebei kunnen worden ontwikkeld.

Wij hebben op basis van onze expertise slechts willen aangeven dat een pdv op Mortiere realiseerbaar en exploiteerbaar lijkt en dat deze zo kan worden ingericht dat zij aanvullend is op het winkelapparaat in de binnenstad. Daar bovenop zien wij voordelen in de herlokatie van pdv-achtige vestigingen op de overige bedrijventerreinen en in de binnenstad naar de nieuwe pdv. Enerzijds kan daarmee de functie van de binnenstad worden versterkt en anderzijds komt ruimte vrij voor bedrijvigheid die beter past bij de bestaande bedrijventerreinen.

Dat wij eveneens pleiten voor horecavoorzieningen op de nieuwe pdv vormt geen bedreiging voor de functie van de binnenstad. Dit pleidooi past binnen de tendensen om de pdv meer dan voorheen als een integraal concept aan de consument aan te bieden.

Men bezoekt de pdv met het doel om iets specifiek te kopen (meubelen, interieur, doe het zelf) wil op een relatief beperkt oppervlak uit een ruime keus aan detailhandelsvestigingen en assortiment kunnen kiezen en wil daarnaast de mogelijkheid hebben om er iets te nuttigen.

1.4 Binnenstad

De Kamer is van mening dat de beschrijving van de detailhandel in Middelburg eenzijdig en negatief is.

In de Economische Schets wordt het eigen aanzien van de binnenstad met haar sfeervolle historische centrum en gevarieerde aanbod genoemd als trekker ten behoeve van recreatie en toerisme. De voorgestelde acties passen dan ook bij een aanpak waarin de positieve aspecten van de binnenstad worden geaccentueerd en verstevigd (onder meer door meer samenhang, aantrekkelijker routes en een logischer opbouw) en door het aanstellen van een binnenstadmanager om de negatieve aspecten samen met gemeente en detaillisten aan te pakken.

Door duidelijke looproutes, bebording en visuele herkenningspunten (straatmeubilair en (sier)bestrating) en een logische sortering en menging van lokale detaillisten en vestigingen van landelijke ketens kan een kernwinkelapparaat worden gerealiseerd dat voldoet aan de huidige hoge eisen van aantrekkelijkheid en variatie.

De strijd om de veeleisende consument, die zich alsmaar gemakkelijker en verder kan verplaatsen, waardoor de concurrentie met andere steden manifester wordt, vereist een slagvaardig beleid, gericht op vernieuwing van aanbod en uitstraling. De gemeente Middelburg heeft ondertussen een plan van aanpak voor de binnenstad opgesteld en binnenkort zal daadwerkelijk worden gestart met aanpassing van de binnenstad.

1.5 Infrastructuur en parkeerfaciliteiten

De Kamer is van mening dat "de infrastructuur, als één van de belangrijkste randvoorwaarden voor een succesvolle economische ontwikkeling van Middelburg, onderbelicht is gebleven in de Economische Schets".

Ook de BZW noemt de belangrijke taak van de gemeentelijke overheid om de bereikbaarheid en de ontsluiting van bedrijventerreinen in positieve zin te beïnvloeden.

Wij onderschrijven de conclusie van de Kamer van Koophandel dat een succesvol economisch beleid slechts dan mogelijk is als aan de essentiële voorwaarden van bereikbaarheid, ontsluiting en voldoende parkeerfaciliteiten is voldaan. En wij pleiten dan ook voor een goede afstemming met het gemeentelijke verkeers- en vervoersbeleid. In dat opzicht kunnen de in deze nota voorgestelde binnenstadsmanager en de voorgestelde beheerorganisaties op de bedrijventerreinen een belangrijke signalerende en initiërende taak worden toebedacht.

Wij hebben bovenstaande ook aangegeven in de Economische Schets. Zo zijn er acties voorgesteld om te zorgen voor voldoende en goed bereikbare parkeerfaciliteiten ten behoeve van de versterking van de binnenstadfunctie, het beter ontsluiten van de bedrijventerreinen en het zoeken naar mogelijkheden om het vliegveld Midden-Zeeland

meer status te bieden. Daarnaast is in de schets ook ingegaan op de plannen met betrekking tot de WOV en de N57.

Dat in de schets niet en detail is ingegaan op verbeteringen ten aanzien van de infrastructuur en de parkeervoorzieningen vloeit voort uit het feit dat in deze studie is ingezoomd op de economische ontwikkelingen en potenties. Het ligt niet in de rede om in het kader van deze schets ook volop aandacht te besteden aan andere beleidsterreinen. Wel zal duidelijk zijn dat het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid, alsmede de intergemeentelijke en zelfs bovengemeentelijke inspanningen op dit terrein flankerend en faciliterend dienen te zijn. Dat er volop initiatieven zijn ontplooid op het terrein van verkeer en vervoer kan onder meer worden aangegeven door te wijzen op de diverse onderzoeken die hebben plaatsgevonden om de infrastructuur en het parkeren in en rond Middelburg te verbeteren. Het betreft o.a. een onderzoek naar voorfinanciering van de N57, een onderzoek naar de doorstroming van het verkeer op de Schroeweg en de Tangent, het voornemen om VRI's te vernieuwen, een parkeerlocatie-onderzoek en een onderzoek naar eventuele verkeersproblematiek die kan ontstaan door ontwikkeling Stationsgebied en de start van de aanleg N57.

Met betrekking tot onze opmerkingen over een mogelijke verandering in de status van vliegveld Midden-Zeeland meent de MBC dat sprake is van een belangenconflict tussen toerisme en recreatie enerzijds en de wens vanuit de gemeente om meer luchtverkeer aan te trekken anderzijds. Zij menen dat het beter is om van investeringen op het huidige vliegveld af te zijn en te zoeken naar een andere, minder druk op de omgeving veroorzakende, locatie.

Naar aanleiding van de mogelijkheid om het vliegveld Midden-Zeeland te verplaatsen richting Sloegebied is er contact geweest met directie en bestuur van Zeeland Seaports. Zij zien geen mogelijkheid om in het Sloegebied het vliegveld op te nemen. Op het ogenblik wordt door de directie van vliegveld Midden-Zeeland en de Provincie gekeken of er afspraken kunnen worden gemaakt over het aantal vliegbewegingen. Hiervoor is een Milieu Effect Studie uitgevoerd. Verplaatsing van het vliegveld lijkt vooralsnog geen reële optie. Aanpassing van de huidige faciliteiten (baanverharding en -verlichting) zijn onder strikte milieu condities meer voor de hand liggend.